

Lublin, 14.06.2019

*Prof. dr hab. Kajetan Perzanowski
Instytut Architektury Krajobrazu
Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego*

Recenzja dorobku naukowego dr inż. Pawła Nasiadki
w związku z wnioskiem o przeprowadzenie przewodu habilitacyjnego
ze szczególnym uwzględnieniem osiągnięcia naukowego pt.
*"Skład pożywienia i zwyczaje pokarmowe dzików zasiedlających
zagospodarowane lasy Puszczy Nadpilickiej w Polsce Centralnej"*

Sylwetka kandydata

Dr inż. Paweł Nasiadka ukończył studia na Wydz. Leśnym SGGW w Warszawie w roku 1992 uzyskując dyplom mgr inż. leśnictwa. Promotorem jego pracy magisterskiej dot. składu zimowej diety sarny w Puszczy Boreckiej, był prof. dr hab. Ryszard Dzieciółowski. Stopień doktora uzyskał w roku 1998 w Inst. Badawczym Leśnictwa w Warszawie. Promotorem jego pracy doktorskiej dot. rozmieszczenia przestrzennego i spalowania drzew w młodnikach sosnowych przez jeleniowate, była prof. dr hab. Eleonora Szukiel.

Pracę zawodową dr inż. P. Nasiadka rozpoczął w roku 1991, w Inst. Badawczym Leśnictwa w Warszawie, z którym związany był do roku 2006 - pełniąc kolejno funkcje kierownika Zakładu Łowiectwa oraz Pracowni Łowiectwa. W latach 2007-2009 pracował jako adiunkt na Wydz. Leśnym SGGW w Katedrze Ochrony Lasu, a od 2010 w Samodzielnym Zakładzie Zoologii Leśnej i Łowiectwa, pełniąc od roku 2017 funkcję kierownika Zakładu.

Dorobek naukowy po otrzymaniu stopnia doktora

Przedstawiony do oceny dorobek naukowy dr inż. P. Nasiadki po roku 1998, składa się z 24 prac publikowanych w czasopismach, z czego 15 to publikacje w "Sylwanie" (Lista A - 15 pkt.), a dwie publikacje pochodzą z czasopism Mammalian Biology i Small Ruminant Research, posiadających wówczas na liście ministerialnej ranking 30 pkt. W tym okresie był on również współautorem dwóch rozdziałów w monografiach (40 i 4 pkt. wg ankiety oceny dorobku MNiSW). Pozostałe pozycje to publikacje z listy B. Łączna liczba punktów uzyskanych pomiędzy rokiem 1998 a 2019 to 366. W dwóch wypadkach dr inż. Nasiadka był jedynym autorem, pozostałe to opracowania zbiorowe z różnym udziałem kandydata od 15 - 60%. Sumaryczny Impact Factor opublikowanych prac zgodnie z JCR wyniósł 6,761; liczba cytowań wg. bazy Web of Science to 13, a wartość Indeksu Hirscha - 2.

Inna działalność naukowa

Po uzyskaniu doktoratu, dr inż. P. Nasiadka został autorem sześciu opracowań zamieszczonych w Dokumentacji Naukowej IBL. Jakkolwiek przed rokiem 1998, dr inż. P. Nasiadka brał udział jako wykonawca w 6 projektach finansowanych przez Generalną Dyрекcję Lasów Państwowych, to uczestniczył tylko w jednym takim projekcie kończącym się w roku 1999. Natomiast w latach 2008 - 2017 brał udział w konsorcjum "Ocena zagęszczenia jeleniowatych i dzików na terenie RDLP Szczecin". Był też aktywnym uczestnikiem programów: ProForest CE, Life + oraz COST Action 1203 - European Non-Wood Forest Product Network. Od roku 2017 jest też członkiem grupy łączników krajowych IUGB.

Po roku 1998, dr inż. P. Nasiadka wygłosił 8 referatów na konferencjach krajowych oraz był uczestnikiem 9 konferencji międzynarodowych. Był też członkiem komitetu organizacyjnego kongresu IUGB na Litwie w roku 2019.

Odbył dwa krótkoterminowe (po 5 dni) staże naukowe - na Litwie i w Finlandii. Sporządził też 29 recenzji artykułów naukowych dla trzech krajowych periodyków.

Podsumowanie dorobku naukowego

Analiza dorobku naukowego dr inż. Nasiadki nie pozwala wskazać tematyki, którą można by uznać za przewodnią. Jakkolwiek wszystkie prace Kandydata dotyczą zwierzyny łownej, to szeroki wachlarz gatunków, których dotyczyły te opracowania (jeleń, sarna, łось, daniel, zając, kuropatwa, lis i dzik), jak i różnorodne aspekty poruszane w poszczególnych pracach (preferencje pokarmowe, dynamika populacji, metody inwentaryzacji, pojemność gospodarcza łowisk, hodowla zwierzyny, zabezpieczanie drzewostanów itd.), dowodzą niewątpliwie wszechstronności zainteresowań dr inż. Nasiadki, natomiast nie można na tej podstawie określić głównego obiektu jego specjalizacji naukowej. Dzik jako gatunek, którego dotyczy monografia będąca podstawą wniosku ws. postępowania habilitacyjnego, był obiektem dwóch prac opublikowanych w czasopismach naukowych, jednego opracowania w ramach Dokumentacji Naukowej IBL oraz trzech doniesień konferencyjnych. Badania nad tym gatunkiem stanowią więc jedynie niewielką część dorobku naukowego dr inż. P. Nasiadki.

Absolutna większość dorobku naukowego dr inż. Nasiadki została opublikowana w czasopismach krajowych znajdujących się stosunkowo nisko na liście rankingowej. W jedynych dwóch pozycjach opublikowanych w roku 2017, w czasopismach o wysokim impakcie, dr inż. Nasiadka jest współautorem z jedynie 15% udziałem.

Art. 16.1 Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym z dnia 14 marca 2003 mówi, że do postępowania habilitacyjnego dopuszczona może zostać osoba, która m.in. wykazuje się istotną aktywnością naukową. Jakkolwiek dr inż. P. Nasiadka publikował dotąd głównie w czasopismach nisko impaktowych, to jednak sumaryczna liczba opublikowanych pozycji (26), 6 opracowań w Dokumentacji Naukowej IBL, 9 referatów i 8 posterów przedstawionych na konferencjach krajowych i zagranicznych, oraz 29 recenzji artykułów naukowych daje podstawę do stwierdzenia, że aktywność naukowa kandydata w okresie po uzyskaniu stopnia doktora była istotna.

Dorobek dydaktyczny i popularyzatorski

Dr inż. P. Nasiadka prowadził szereg zajęć dydaktycznych zarówno z przedmiotów o charakterze ogólnym jak "Biologia lasu", "Ochrona ekosystemów leśnych" czy "Podstawy łowiectwa", jak i przedmiotów specjalistycznych w tym: "Ekologia ssaków kopytnych", "Metody oceny liczebności kręgowców" czy "Podstawy prawa łowieckiego". Prowadził też w języku angielskim zajęcia z zakresu "Sustainable forestry". Brał też udział jako wykładowca w studiach podyplomowych poza rodzimą uczelnią oraz w szeregu seminariów i szkoleń. Lista jego publikacji popularno naukowych zamieszczonych głównie w periodykach branżowych jak *Łowiec Polski*, *Las Polski*, *Brać Łowiecka* czy *Sezon*, liczy łącznie 23 pozycje. Jest też autorem dwóch ekspertyz i autorem samodzielnym lub współautorem kilku opracowań o charakterze metodycznym.

Dr inż. P. Nasiadka był też mocno zaangażowany w opiekę nad pracami dyplomowymi, łącznie wypromował 175 inżynierów i magistrów leśnictwa i był recenzentem 42 prac dyplomowych na Wydz. Leśnym SGGW, a także od roku 2016 pełni funkcję promotora pomocniczego w przewodzie doktorskim na SGGW.

Reasumując, aktywność dydaktyczną i popularyzatorską dr inż. P. Nasiadki ocenić należy zdecydowanie pozytywnie.

Recenzja opracowania: *"Skład pożywienia i zwyczaje pokarmowe dzików zasiedlających zagospodarowane lasy Puszczy Nadpilickiej w Polsce Centralnej"*

Monografia dot. bazy pokarmowej i wzorców żerowania dzików, będąca podstawą wniosku ws. postępowania habilitacyjnego dr inż. P. Nasiadki liczy 142 strony i zawiera 59 rycin oraz 14 tabel. Układ poszczególnych rozdziałów jest logiczny i przejrzysty. Nie mam zastrzeżeń do metodyki badawczej, zastosowanych testów statystycznych, jak również do opracowania graficznego rycin. Liczba pozycji zacytowanych przez autora (175) świadczy o

jego bardzo dobrym rozeznaniu w literaturze tak krajowej jak i światowej. Są to zarówno klasyczne pozycje monograficzne jak i publikacje z ostatnich lat, które ukazały się w języku polskim, angielskim ale także niemieckim, francuskim i hiszpańskim. Monografia napisana jest poprawnym językiem, jakkolwiek autor niepotrzebnie wtrącił szereg kolokwializmów, mając chyba tego świadomość - gdyż każdy z nich znajduje się w cudzysłowie. Słabą stroną redakcji tekstu jest szereg błędów językowych w streszczeniu angielskim, jak również niestety w tłumaczeniu tytułu na okładce i stronie tytułowej.

Autor oparł swoje badania na bardzo licznej próbie 470 żołądków dzichych z centralnej Polski, pozyskanych z dużej powierzchni obwodów łowieckich (ok. 300 km²), reprezentujących obie płcie, wszystkie klasy wiekowe oraz pochodzących z wszystkich sezonów roku. Przedstawione wyniki z jednej strony potwierdzają, że dzik należy do gatunków wszystkożernych i jest typowym oportunistą pokarmowym. Jednocześnie jednak, autor udowodnił, że podstawą diety dzika jest jednak pokarm roślinny i to niezależnie od pory roku. Wykazał też, że szerokość niszy pokarmowej tego gatunku nie ulega znacznym sezonowym zmianom. Skład pobieranego pokarmu nie różni się również istotnie ze względu na płeć czy wiek dzików. Ważnym stwierdzeniem jest też silne uzależnienie tego gatunku od pokarmu antropogenicznego zarówno w formie żeru pobieranego w uprawach rolnych jak i karmy dostępnej w punktach dokarmiania. Autor odniósł się także krytycznie do popularnej opinii dot. pozytywnego wpływu żerowania dzików na środowisko leśne.

Wartość wyników uzyskanych w tym opracowaniu podnosi fakt, że w okresie objętym badaniami znalazły się zarówno lata nasienne dębu jak i gradacja chrabąszcza. W czasie masowego wysypu żołądki stawiały się one bardziej atrakcyjne dla dzików niż nawet kukurydza, która w pozostałych okresach czasu była zdecydowanie najchętniej pobieranym pokarmem tak w uprawach polnych jak i na karmiskach. Chrabąszcze, w roku ich masowego pojawu rejestrowano niemal w 100% badanych prób. Dowodzi to bezsprzecznie bardzo wysokiego poziomu oportunizmu w zwyczajach pokarmowych dzika.

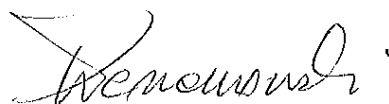
Z niektórymi stwierdzeniami autora trudno się jednak zgodzić. I tak na str. 6 autor pisze że: "Na tle dużych ssaków bytujących w naszym kraju dziki cechuje najwyższy stopień integracji wewnątrz populacji" zapominając np. o wilku, a na stronie następnej pada stwierdzenie o "...niskiej tolerancji między osobnikami" co przeczy wcześniejszej tezie. Na str. 117 autor pisze: "Dziki są oportunistycznymi zwierzętami żywiącymi się wszystkimi rodzajami materii organicznej a nierzadko i to prawdopodobnie przypadkowo, ich łupem padają także materiały nieorganiczne i antropogeniczne takie jak kamienie, błoto i plastik" - raczej należałoby napisać, że: podczas żerowania a zwłaszcza buchtowania, dziki wraz z

pokarmem przypadkowo pobierają też ciała obce jak kamienie, glebę czy nawet plastik. Na tej samej stronie autor wymienia różne funkcje jakie dziki mogą pełnić w ekosystemie, nie wspominając tu o bardzo częstym nosicielstwie pasożytów i innych patogenów. Na stronie 120, autor w jednym zdaniu pisze, że: części nadziemne roślin stanowiły 71% oraz 24% objętości poszczególnych frakcji pokarmu. Jedna z tych wartości odnosi się na pewno do części podziemnych. Na str. 123 cytując publikację Selwa (2004) użył formy męskiej podczas gdy dr Nuria Selwa niewątpliwie jest kobietą.

Wszystkie te uwagi mają jednak raczej charakter redakcyjny, a wskazane uchybienia ewidentnie wynikają z przeoczenia, a więc nie umniejszają mojej oceny tej pracy, którą uważam za wartościową i wnoszącą istotny wkład do naszej wiedzy o zwyczajach pokarmowych dzika. Jakkolwiek w literaturze światowej jest wiele prac dotyczących tej tematyki, to w Polsce poza klasycznymi monografiami Habera i Fruzińskiego, pracami Genova sprzed prawie 40 lat i wycinkową pracą Merty i in. z roku 2015, ten aspekt biologii dzika właściwie nie był badany. Opracowanie autorstwa dr inż. P. Nasiadki oparte jest na bogatym materiale, opisuje szczegółowo badane zagadnienie w cyklu całorocznym, charakteryzuje jego zmienność wieloletnią i zawiera szczegółową analizę znaczenia dla dzika pokarmów zarówno naturalnych jak i antropogennych.

W mojej opinii, autor spełnił tym samym wymóg zawarty w Art. 16.1 Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym z dnia 14 marca 2003 dotyczący " znacznego wkładu autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej".

W tej sytuacji, stwierdzam, że przedstawione do recenzji opracowanie: "***Skład pożywienia i zwyczaje pokarmowe dzików zasiedlających zagospodarowane lasy Puszczy Nadpilickiej w Polsce Centralnej***" jak również dorobek naukowy oraz dydaktyczny i popularyzatorski kandydata spełniają wymogi stawiane w postępowaniu habilitacyjnym, określone w Ustawie z dn. 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. Ustaw nr 65, poz. 595) oraz Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1.09.2011 i wnioskuję tym samym o dopuszczenie **dr inż. Pawła Nasiadki** do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.

Prof. dr hab. Kajetan Perzanowski